PRIPOROČILA

PRIPOROČILO KOMISIJE

z dne 28. aprila 2010

o pobudi za skupno načrtovanje raziskovalnih programov „Kmetijstvo, varnost preskrbe s hrano in podnebne spremembe“

(2010/253/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 181 Pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Kmetijstvo in gozdarstvo sta zelo izpostavljena podnebnim spremembam, ker sta neposredno odvisna od podnebnih pogojev, poleg tega kmetijstvo v Uniji ustvari 14 % vseh emisij toplogrednih plinov v svetu.

(2) Podnebne spremembe so eden glavnih izzivov za kmetijstvo, kar zadeva zagotavljanje hrane za svetovno prebivalstvo, ki naj bi po pričakovanjih do leta 2050 doseglo 9 milijard prebivalcev.

(3) Svetovno povpraševanje po hrani naj bi se po pričakovanjih do leta 2030 povečalo za 50 %, do leta 2050 pa podvojilo, v tem času naj bi se močno povečalo tudi povpraševanje po biomasi za neprehranske namene.

(4) Kmetijstvo in gozdarstvo se soočata z vse večjim povpraševanjem po biomasi za neprehranske namene, kar je posledica prizadevanj za blažitev v drugih sektorjih in potrebe po prehodu na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika.

(5) Svetovne zaloge nekaterih osnovnih živil se zmanjšujejo, velika povišanja cen živil, kot smo jim bili priča v letu 2008, lahko postanejo pogostejša, če ponudba ne bo mogla izpolnjevati vse večjega povpraševanja.

(6) Podnebne spremembe lahko vplivajo na donos posevkov, upravljanje živine in lokacijo proizvodnje, prav tako imajo lahko pomembne posledice za prihodek kmetij, uporabo zemljišč in podeželska gospodarstva v nekaterih delih Unije.

(7) Kmetijski sektor v tropskih in subtropskih državah, zlasti v Podsaharski Afriki, je izjemno ranljiv za podnebne spremembe, vse večje krize v zvezi s hrano v teh regijah bi lahko vplivale na Evropo.

(8) Potrebni so usklajeni ukrepi za preprečitev, da bi ta tveganja skupaj povzročila nepopravljivo škodo, ter za zagotovitev trajnostne preskrbe s hrano ne glede na spreminjajoče se podnebne pogoje.

(9) Ta pobuda za skupno načrtovanje programa je pomembna tudi za razvoj skupne kmetijske politike.

(10) Na seji 3. decembra 2009 je Svet za konkurenčnost temo, ki je obravnavana v dokumentu „Kmetijstvo, varnost hrane in podnebne spremembe“, priznal kot področje, na katerem lahko skupno načrtovanje programa zagotovi precejšnjo dodano vrednost sedanjim razdrobljenim raziskovalnim prizadevanjem držav članic. Zato je sprejel sklepe, s katerimi priznava potrebo po pobudi za skupno načrtovanje programov na tem področju ter poziva Komisijo, naj prispeva k pripravi te pobude. Svet je prav tako potrdil, da je skupno načrtovanje programa postopek, ki ga vodijo države članice, Komisija pa ta postopek povezuje in spodbuja.

(11) Skupno načrtovanje raziskovalnih programov na področju kmetijstva, varnosti preskrbe s hrano in podnebnih sprememb bi spodbudilo združevanje sposobnosti, znanja in virov z namenom izboljšati raziskave, katerih cilj je obravnavati izzive varnosti preskrbe s hrano in groženj zaradi podnebnih sprememb, rasti svetovnega prebivalstva ter povpraševanja po živilih za prehranske in neprehranske namene.

(12) Države članice morajo za uresničevanje ciljev iz tega priporočila sodelovati s Komisijo pri preučevanju možnih pobud Komisije za pomoč državam članicam pri razvoju in izvajanju strateškega raziskovalnega programa. Države članice lahko prav tako sodelujejo s Stalnim odborom za raziskave v kmetijstvu, da bi zagotovile, da so dejavnosti skupnega načrtovanja programa usklajene s širšim programom za raziskave v kmetijstvu.

(13) Da bi Komisija lahko poročala Evropskemu parlamentu in Svetu, morajo države članice redno poročati Komisiji o napredku na področju te pobude za skupno načrtovanje programov,

SPREJELA NASLEDNJE PRIPOROČILO:

1. Države članice se spodbuja k razvoju skupne vizije o tem, kako je mogoče s sodelovanjem in usklajevanjem na področju raziskav na ravni Unije lotiti se izziva varnosti preskrbe s hrano in groženj zaradi podnebnih sprememb, rasti svetovnega prebivalstva ter povpraševanja po živilih za prehranske in neprehranske namene.

2. Države članice se spodbuja k razvoju skupnega strateškega načrta za raziskave, s katerim bi opredelile srednje- in dolgoročne potrebe in cilje za raziskave na področju varnosti preskrbe s hrano, in sicer prek prilagajanja kmetijstva podnebnim spremembam in blaženja njihovih posledic. Strateški raziskovalni načrt mora vključevati izvedbeni načrt, v katerem se določijo prednostne naloge in roki ter opredelijo ukrepi, instrumenti in viri, potrebni za izvajanje strateškega raziskovalnega načrta.

3. Države članice se spodbuja, naj naslednje ukrepe vključijo v strateški raziskovalni načrt in v izvedbeni načrt:

(a) opredelitev in izmenjava informacij o ustreznih nacionalnih programih in raziskovalnih dejavnostih;

(b) krepitev skupnih zmogljivosti za napovedovanje in tehnološko oceno za zagotovitev, da se nastajajoče in nove grožnje stalno spremljajo in se o njih redno poroča;

(c) izmenjava informacij, virov, najboljših praks, metodologij in smernic;

(d) določitev področij ali raziskovalnih dejavnosti, ki bi imele koristi zaradi usklajevanja ali skupnih razpisov za zbiranje predlogov ali združevanja sredstev;

(e) opredelitev postopkov za skupno izvajanje raziskav na področjih iz točke (d);

(f) souporaba, kjer je to ustrezno, obstoječe raziskovalne infrastrukture ali razvoj novih zmogljivosti;

(g) izmenjava in širjenje znanja, inovacije in interdisciplinarni pristopi v druge dele Evrope in po svetu ter zagotavljanje učinkovite uporabe izsledkov raziskav za izboljšanje evropske konkurenčnosti in priprave politike;

(h) spodbujanje in boljše sodelovanje med javnimi in zasebnimi sektorji, skupaj s sodelovanjem na področju inovacij med različnimi poslovnimi sektorji;

(i) upoštevanje spreminjajočih se potreb potrošnikov in potreb kmetijsko-živilske industrije v Uniji pri določanju ciljev za sorodne programe.

4. Države članice se spodbuja, da ustanovijo skupno upravljavsko strukturo na področju kmetijstva, varnosti preskrbe s hrano in podnebnih sprememb, katere naloga je ustvariti skupne pogoje, pravila in postopke za sodelovanje in usklajevanje ter za spremljanje izvajanja strateškega raziskovalnega programa.

5. Države članice se spodbuja, naj skupaj izvajajo strateški raziskovalni program, tudi prek svojih nacionalnih raziskovalnih programov ali drugih nacionalnih raziskovalnih dejavnosti.

6. Države članice se spodbuja, naj sodelujejo s Komisijo, da bi raziskale možne pobude Komisije za pomoč državam članicam pri razvoju in izvajanju strateškega raziskovalnega programa ter skupne programe uskladile z drugimi pobudami Unije na tem področju.

7. Države članice se spodbuja, naj sodelujejo s Komisijo pri iskanju možnih načinov za vključitev kmetijskih skupnosti in drugih interesnih skupin v uporabo dobljenih rezultatov ter v preučevanje, kako najbolje vključiti pobudo za skupno načrtovanje programa v razvoj skupne kmetijske politike.

8. Države članice se spodbuja, naj sodelujejo s Komisijo pri uporabi vseh zadevnih instrumentov politike inovacij, da se olajša prenos rezultatov raziskav v proizvode in storitve ter predvsem da se malim in srednje velikim podjetjem, vključno s kmeti, omogoči dostop do vseh oblik inovacij.

9. Države članice se spodbuja, naj sodelujejo s Komisijo pri iskanju vseh možnih oblik posvetovanja in sodelovanja na tem področju z ustreznimi organi ali skupinami na mednarodni ravni.

10. Države članice se prav tako spodbuja, naj prek sodelovanja s Stalnim odborom za raziskave v kmetijstvu zagotovijo, da so dejavnosti skupnega načrtovanja programa usklajene s širšim programom za raziskave v kmetijstvu.

11. Države članice se spodbuja, naj redno poročajo Komisiji o napredku na področju te pobude za skupno načrtovanje programov.

V Bruslju, 28. aprila 2010

Za Komisijo

Máire GEOGHEGAN-QUINN

Članica Komisije